

Meer informatie op www.dearchitect.nl/projecten

Terug naar het origineel

Twee grootschalige renovatieprojecten in Eindhoven en Amsterdam

De bestaande stad is in opkomst. Alleen voldoen de aanwezige gebouwen vaak niet aan de hedendaagse eisen van comfort, onderhoud en duurzaamheid. Renovatie komt steeds vaker voor, maar een pasklaar recept hiervoor bestaat niet. In twee projecten van awg architecten en KAW Architecten vormt het originele ontwerp het uitgangspunt voor twee geslaagde renovaties. De manier waarop hedendaagse kennis en nieuwe middelen door beide bureaus zijn ingezet, illustreert dat ze de oorspronkelijke stijlkenmerken daarbij niet uit het oog zijn verloren. **Merel Pit**

Zowel bij de herbestemming van een fabriek als bij de renovatie een naoorlogs wooncomplex is het waardevol uit te gaan van het oorspronkelijke ontwerp. Vervanging van elementen, onderhoudswerkzaamheden en 'tijdelijke' toevoegingen zorgen vaak voor een onbestemde mix van stijlen, die de bestaande architectonische kwaliteiten maskeert. Daarnaast bezitten bestaande plattegronden unieke eigenschappen die voor hedendaagse programma's niet meer worden gerealiseerd.

De hieronder besproken projecten van awg architecten en KWA Architecten zijn echter niet klakkeloos in hun oude staat teruggebracht. Dit was zelfs niet mogelijk, aangezien vernieuwingen, toevoegingen en nieuwbouw deel uitmaken van de opgave. Daarnaast is het voor de architecten logisch om hedendaagse technologieën en materialen in te zetten.

De herbestemming van een oude fabriek

awg architecten kreeg de opdracht om bij de herbestemming van de Lichttoren in Eindhoven (1911-1918) uit te gaan van de originele staat en de iconische uitstraling. Tegelijkertijd diende een nieuw programma bestaande uit 117 lofts, een shortstay-hotel, culturele en commerciële functies, kantoren en een parkeergarage, te worden ingepast in de structuur van de voormalige Philipsfabriek. Door de omvang van dit programma was het noodzakelijk drie nieuwe gebouwen toe te voegen.

De witte betonnen gevels met repeterende glazenpuien staan symbool voor de Nieuwe Zakelijkheid. Met het oog op de nieuwe functie van het gebouw waren aanpassingen in de karakteristieke gevel noodzakelijk. Awg architecten heeft geprobeerd om alle bewerkingen in overeenstemming te brengen met de kenmerken van de Nieuwe Zakelijkheid. Zo zijn de gesloten borstweringen op de gelijkvloerse verdiepingen verlaagd of doorgebroken ten behoeve van nieuwe entrees. Philips had in de loop van de tijd andere ramen geplaatst, onder andere vanwege de verlaging van de plafonds. De puien met stalen kozijnen zijn door awg vervangen door thermische en waar nodig akoestisch isolerende beglazing met aluminium profielen. De raamverdeling is in hoofdlijnen overgenomen van de historische indeling.

De blinde gevels in de hoek aan het Lichtplein zijn drastisch aangepakt. Ze zijn voorzien van raamopeningen die de tektoniek en vlakverdeling van de aangrenzende gevels overnemen. Omdat het oppervlak van de gevel is afgewerkt met gehard glas dat met schroeven op de betonstructuur is bevestigd, ontstaat een subtiel verschil tussen de nieuwe en de bestaande gevels. Wat direct opvalt aan deze kant van het gebouw zijn de balkons. Doordat ze willekeurig zijn geplaatst vormen zij geen structuur op zich, waardoor ze de oorspronkelijke vlakverdeling niet doorbreken.

De drie nieuwe gebouwen sluiten aan bij de tektoniek en de gevelbehandeling van de Lichttoren, ware het niet dat ze zijn opgetrokken uit donkere baksteen. Ze gaan zo een relatie aan met de Lichttoren, maar hebben tegelijkertijd een eigen identiteit. Doordat ze met transparante koppeldelen zijn verbonden aan de oudbouw, blijft de oude fabrieksgevel intact en behoudt deze zijn monumentaliteit.

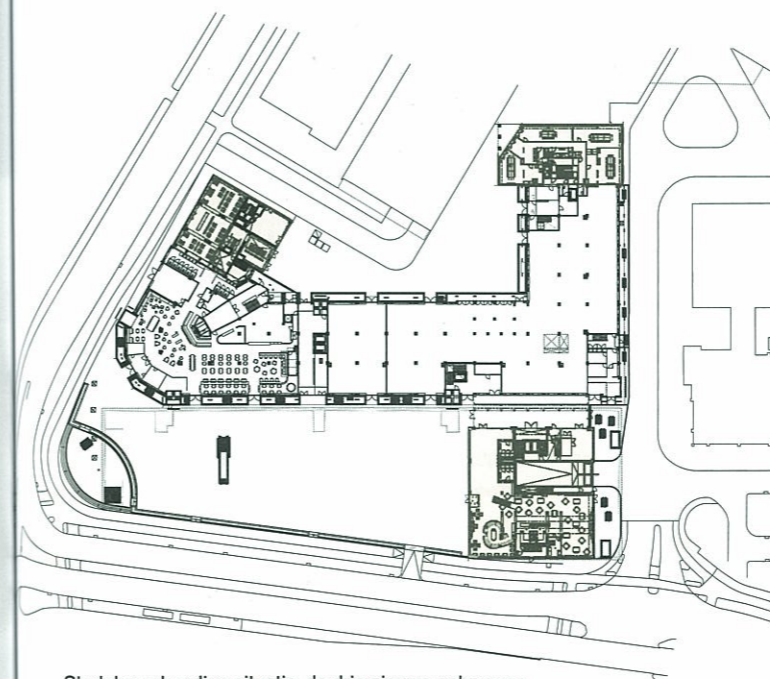
Renovatie van een naoorlogs wooncomplex

Het vertrekpunt voor de aanpak van Complex 40 in de Amsterdamse wijk Overtoomse Veld uit 1954 lag niet in het behoud van de originele architectuur, maar in het verhogen van de woonkwaliteit. KAW Architecten moest de bestaande

1 en 2 awg architecten is verantwoordelijk voor het ontwerp van de herbestemming van de Lichttoren in Eindhoven. De oude Philipsfabriek is zoveel mogelijk in zijn waarde gelaten en tegelijkertijd heeft een nieuw programma zich gevoegd naar de oude structuur.

3 De gevel aan het Lichtplein is voorzien van balkons. Doordat de balkons willekeurig over de gevel zijn verdeeld, is de oorspronkelijke structuur van de gevel niet doorbroken. Foto's Norbert van Onna

Stedebouwkundige situatie, de drie nieuwe gebouwen zijn geel gemarkeerd.

